LAVRETANA DOMVS DIVINITATIS DELICIVM

ORATIO

AVCTORE

IO. BAPTISTA GIATTINO.

SOCIETATIS IESV

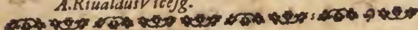

ROMAE,
Typis Hæredum Corbelletti. M.D.L II.

Imprimatur

Si videbitur Reuerendiss. P. Mag. Sac. Pal. Apost.

A. Riualdus Vicesg.

Imprimatur

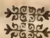
F. Vincentius Fanus Mag. & Socius Reuer. P. Fr. Vincentij Candidi Sac. P. A. Mag. Ord. Præd.

EMINENT.^mo AC REVER.^mo D.

IO. BAPTISTAE PALLOTTO

IO: BAPTISTA GIATTINVS
Felicitatem.

VDACIAM traxit ab argumento tenuis hęc Oratio PRINCEPS EMINENTISSIME, vt imperio Tuo in lucem publicam proditura, ſerenis humanitatis Tuę obtutibus ſe ſe offerat, Tuo nomine coronata; ſatis enim omnes intelligimus, Tibi amplius integrum non eſſe, vt quidquid Lauretanę Domus ampli-

tudini ſeruit, apud Te vel in primis
gratioſum non ſit, Tuaque beneuo-
lentia, ac patrocinio, ſuo quaſi iure,
non perfruatur. Diu iam eſt, quod
in Agro Piceno conſtitit auguſtiſſi-
ma Domus, vbi peregrinanti quoti-
die Mundo diuinę liberalitatis do-
na diſpergit; At ardentiſſimę pieta-
tis Tuę obſequio incōparabili Te-
cum illam, quocunque pergis, per-
petuo conuehis, & in omnium cor-
dibus locas, nempe inter viua ſacra-
ria Diuinitatis. Excipe igitur, qua
ſoles benignitate, Princeps huma-
niſſime, in hac Orationis tenuitate
obſequentiſſimę voluntatis meę ſi-
gnificationem, animumq. Tuis nu-
tibus addictiſſimum patrocinij Tui
feſtiuitate complectere.

ORATIO.

VM Lauretanæ Domus gloriam, ac dignitatem mente sæpius volutarem (*Princeps Eminentissime*) non semel peruasit animum curiosa quædam admiratio, & peruestigandi cupiditas, quid tandem causæ fuerit, quod ex omnibus Palæstinæ monumentis, quæ corporatus olim Diuini Patris filius suo vel vsu, vel tactu, vel etiam sudore, ac sanguine nobilitauit, euexitque quodammodo suprà sortem, conditionemque mortalem; sola Virginis Domus Diuinæ Omnipotentiæ Dextera, & Angelorum famulantium ministerio ex impia barbarorum seruitute erepta fuerit, ac pias in terras fidelium asportata, ibique sæpius quasi Colonorum vitia detestaretur, in varias translata sedes, ac tandem in plaga terrarum fœlicissima inter pietatis obsequia, inter confluentium Nationum supplicationes, & vota, inter totius pene orbis ad se peregrinantis cultum, adorationẽq. collocata? Quid Seruatoris Dei tunica pretiosius, quid primis incunabulis venerabilius? Quid eiusdem vitali sepulchro sanctius, quid gloriosius? cui vel ex oraculo veritatis amplissima postmodum gloria debebatur; Quid augustius, planèque diuinius clauis, lancea, spinis, sindone, ipsa Crucis Maiestate diuino sanguine purpurâtis, tanto iam in pretio, tantoque semper in amore præ cæteris apud Deum, vt solam sibi delegerit diuini sociam

honoris, cultusque latriæ? Et tamen eadem Crux annos plurimos captiua hostium contumelias, impietatemque sustinuit; sepulchrum vel adhuc sceleratæ auaritiæ non tributarium solùm est, sed indignissimi tributi loco; reliqua piorum vel cura, vel pretio à rapinis, incendijs, vastitate barbarorum ægrè subtracta; nulli certè ipsa per se diuina potentia mirabili quadā ostentatione porrexit dexteram, nulli cœlestis aulæ proceres supposuerunt humeros, atq; ceruices, nulli prouidentissima Dei Charitas, tam constanti diligentia; tam sollicita procuratione consuluit vltra leges, consuetudinemq. naturæ: solam Virg. Matris Domum multiplici, continentiq. serie miraculorum, amantissima Dei prouidentia non modo integram, inuiolatāq. seruauit, sed in sinu Christianæ religionis, inter delicias pietatis, sub assidua liberalitatis suæ profusione, inter lumina sanctitatis, & glorię semper sitā esse voluit, tanquam diuinę beneuolentiæ singulare portentum; vt in hac faustissima Domo iam penè oculis admiremur expletam diuinam prænotionem. In sole posuit tabernaculum suum.

Verum non sine maximo rationis impulsu in hæc ostenta prorupit Diuina Beneficentia, quibus tantæ Domus excellentiam, ac sanctitatem ad Cœli penè inuidiam comprobauit. Aequissima namq. ratio postulabat, vt qui duplicem habebat originem, alterā in Cœlo à Deo Patre, in terris alteram à Matre Virgine, Parentis vtriusq. Domum eximia quadam beneuolētia complecteretur, & si paternam ad beatæ fœlicitatis palatia triumphantibus destinarat, maternam certè ad laborantis pietatis solatia decertantibus asseruaret. Quanta solemus ambitione nos homunculi gentilitia stemmata, atq. insignia paternæ, maternęq. familiæ in locis augustioribus sempiternæ memoriæ dedicare, quibus vtriusq. nobilitatem sanguinis illustrius ostentemus! Et mirabimur vnquam, si Dei simul

ac Virginis filius Domum hanc, maternę cognationis insigne, paterno quodammodo exæquat Coelo? si ijsdem, quę Cœlum rotant, intelligentijs, eius custodiam, gestationemq. demandat? Si tantam in ea statuit communicationem cum Coelo, vt ambo vitiorum contagia pati non posiint? Si nihil habet in terris gratius, vbi cœlestis opulentiæ dona diffundat? Si tam arctam, ac reciprocam voluit beatissimæ Domui coniunctionem esse cum Coelo, vt Diuini Senatus consulta de nostra salute in Coelo quidem celebrata veneremur, at amplissima pro eadem salute merita hac in Domo recolamus exhibita, in qua primum Deus homo libero voluntatis amplexu humana scelera peramanter in se recepit? Mirarer equidem potiùs, quod Coelo Domum hanc non intulerit, vt sanctissima illa Saxa immortalitati consecrarentur, inter quæ cœpit exordium Immortalitas, nisi Diuinam in hoc ipso liberalitatem animaduerterem in sponsam suam, cui prodete Cœlum, paternam videlicet hæreditatē dedit in spe, maternam verò re ipsa tradidit, quando Virginis Domum in ipsius Sponsæ gremio posuit, vt beatarum mentium Coloniam, & cœlestium gratiarum municipium, eiusdem, ac Coelum iuris, & libertatis. Cogebatur Sponsus amantissimus à sponsa recedere, vt eidem cœlestem viam sterneret ad beatam immortalitatem; at incredibili Diuini Amoris inuento, dum recedit, simul permanet sub adspectabili panis integumento; Virginem Matrem delicias suas nec à se diuelli diutius patiebatur, neq. cum sponsa poterat orbatam deserere; alterum pariter moliri Sacramentum in ipsa Virgine, periculosum omnino fuisset piæ credentium propensioni, ne Diuinitatem eamdem suspicaretur in Matre, quam sub simillimis argumentis adorasset in filio. Quid ergo? Matris loco maternam Domum sponsę reliquit, quam certè cum subiret, pręsentem sibi Virginem cernere videretur, presentem al-

loqui,ac venerari, illi sua sensa animi pādere, illi suās ærumnas,miseriasq.depromere, ab eadē præsente opē sibi,tutelam,patrocinium impetrare ; Si enim ipsam rerum præsentiam non solum testimonio sensuū pernoscimus,sed sæpius arguimus ab effectis , quis tam stolidè , tam impudenter pernegauerit festiuam quādam Diuinæ Matris Præsentiam inter Lauretanæ Domus parietes mirabiliter insidentem , cuius effecta præsentissima bella,morbi,naufragia,pestilentiæ,funera,cunctæ prorsus calamitates,& infortunia,ipsa mōstra,furiæq.Tartarorum victa,postrata, profligata obstupescente Natura sentiunt, & quasi prædicant ex appensis votis pretioso metallorum, gemmarumque præconio,vt omnino congruat beneficę Domus Munificientię, quod olim de Virgine Damascenus verissime prædicauit; esse nimirum Officinam Christi beneficiorum,atq.donorum. Conferte iam,si placet,cū hoc diuino Domicilio,quę nuper enumeraui sacrosancta monumenta degentis in Terris Dei sub humanæ Mortalitatis indicijs ; ea certe omnia Dei Patris filius agnoscebat sua,nihil tamen illa maternum,nihil de Parente Virgine præ se gerebant , testabantur ea quidem Deum hominem,humanæq. conditionis capacem,filium hominis non testabantur,qua potissimum appellatione Diuina Charitas delectabatur . Vestes humani corporis sunt indicia,Infātis ætatis incunabula,Claui,lancea,spinæ,Crucis patibulum diuino quāuis imbuta sanguine Diuinitatem expirent, patientis tamen corporis notæ sunt, Sepulchrum expers cadaueris solam recondit memoriam demortui simul , ac resurgentis ; profectò Seruatoris Humanitatem hæc omnia luculentissimè contestantur,sed non Humanitatem acceptam à Matre,hominem sonant, non filiū Virginis,Dei hominis monumenta sunt , sed à Matre seiuncta,corpoream ipsius Naturam euincūt,& amabilem ad homines adhæsionem, at quod hec ipsa Na-

tura è purisſimo Virginis ſanguine concreta fuerit, in vtero caſtiſsimo Dei filius Matris viſcera ſenſerit Virginis intactæ fœtus,omnino ſilent; ſolum hæc auguſtiſsima decora Diuinæ Matris Deum in ſe concipientis ſolū illud Conclaue fœliciſsimum,miraculorū clamoribus vociferatur.Quid enim e ſanctiſsimis olim regionibus in medium proferri poſsit,ineffabilis myſterij particeps,legationis Angelicæ conſcium, Teſtis conſenſus Virginis ad propoſitum Dei Matris nomē, & ſimul Virginis integritatem,diuini Spiritus allapſu beatum? Quis nam alius erit Thalamus nuptiarum inter diuinam, humanamq. naturam in vtero Virginali, quæ nam alia Sedes,& Caput, vbi fons, & origo ſempiternæ Beatorum fœlicitatis almæ Virginis manauit è ſanguine? quid deniq. primum peregrinantis ad ſe Diuinitatis Hoſpitium ſe ſe iactabit,quod Verbū hominem factum ex Virgine meruerit parietibus excipere,ſolo ſuſtinere tecto contegere, ambitu ſupra cœleſtem immenſitatem capaciſsimo cōplecti,& iure materno,quod ſequitur fœtus,vnum de ſua familia numerare?ſolum illud Conclaue præſtantiſſimum ſic Dei, & Hominis mirificam coniunctionem poterat oſtentare, vt ipſam Virginem Dei Parentem diſſimulare non poſſet,Deum in ſe hoſpitem glorioſè proclamat? Hoſpitantem in Matre Viegine primo demonſtrat,Suum domeſticum,atque Hærum agnoſcit? ideo certè, quod Virginis agnoſcat filium, Infantem, Puerum,Adoleſcentem,Iuuenem in ſe Deum educaſſe præ cæteris gloriatur? Virginis pendentem ab vberibus,inter Virginis Complexus, & oſcula geſtientem, maternę aſſidentem menſæ, maternis indutum veſtibus,vtentem materna conſuetudine,& contubernio, maternis imperijs obſequentem,vno verbo ſub Virginis Matris tutela Filiumfamilias indicabit.Quas ergo miraculorum machinas extruere non debuerat Diuina potentia, vt tam illuſtre Parentis diuinæ teſti-

monium ſtatueret in lucē publica pietatis? Quam ſanè curam, & ſollicitudinem Diuina prouidentia non impenderet, vt ea Domus, in qua Cœli reparatio beata duxit initia intra viſcera Matris, ac Virginis, tota ſpectaret ad Cœlum, nec terrenis inſiſteret fundamētis, ſed cœleſti ſolum potentiæ inniteretur? Quam anxio, quam efficaci conatu ipſamet Innocentia Domū ſuam à maligno ſolo, ab alluuione ſcelerum eriperet, quam è tota rerum Vniuerſitate ſolam oſtentare poſſet innocentem? Quem illa Mundi angulum reperiſſet non aliqua criminis labe fœdatum? Si ad primæuam deliciarum Sedem, & Hortum voluptatis olim ſuæ conuertat oculos, prope Arborem innocentis vitę iacta mortis, & peccati ſemina reformidat; Si ad reliquas terrarum plagas, perſtricta cunctorum horrore criminum execratur, ac refugit: Si Cœli Sydera, Solemq. ſupergreſſa cœleſtem omnem regionem excurrat, rebellantium veſtigia in deſertis ibi ſedibus lamētatur; hæc vna relinquebatur Domuncula, in qua ſanctitatis Integritas concepta ſimul cum Virgine nō modo labeculam vllam non contraxerat, ſed ſemper intaminata, pulchrior, & gratior adoleuerat; donec acceſſione facta Diuinitatis allapſæ prorſus in immensū excreuerit. Et pati vnquā potuiſſet Innocentia, ſuam regiam, ſuum delicium planè vnicum ſceleſtis indigenis impiari? Inter vlnas caſtiſſimæ religionis arctiſſime nō foueri? extremis pietatis conatibus, obſequijſq. non coli? Oſtendite Chriſti tunicam Innocentiæ, exoſculabitur quidem, vt indumentum Dei, vt remediū nocentis nuditatis auerſabitur; proponite Bethelemis præſepium; Certe vt Dei Cunas adorabit, vt Hominū flagitium deteſtabitur, locum naſcenti Numini denegantium: obſtrudite Clauos, Flagra, Lanceam, ſpinas, Crucem, Diuinæ purpuram charitatis venerabitur; at in ijsdem perfidam hominum immanitatem abominabitur; in vna Lauretana Domo nulla noxæ veſti-

gia, nullam sceleris vmbram, nullam culpę contagionem extimescit, Nihil ibi diuina indignatione turbidum, nihil iustissimæ peruium vltioni, nihil Cœlestis offensionis nubecula non serenum. Præfulget vbique sanctitas, ridet vndique lepor & festiuitas gratiarum, aura diuini Amoris vsquequaq. respirat, quidquid omnino est, innocētiæ voluptas est, nec aliud redolere poterit, nisi diuinam ambrosiam pietatis, nisi prodigia sanctitatis Ioachimum, Annam, Iosephum, Dei Matrem, Deum. Sed quid pluribus innocentiæ prosequor pro domo sua patrocinium? ipsa cœlestis beatitudo, quę pro regia Cœlum obtinet, & commune cum immensa Diuinitate possidet Augustale, suum habet Sacrarium, imò suam agnoscit natalem Sedem in hoc Virginis Domicilio; Si enim tota summa non creatæ modo, sed etiam diuinæ beatitatis præstantissima, diuinę pulchritudinis inspectione, atq. possessione conficitur; vbinam primùm humanæ mētis acies in ipso Diuinitatis Sole visum, obtutumq. defixit, & ex obiecta perfectionum infinitate diuina gaudia, & beatam oblectationem exhausit, nisi Nazaræna sub Domo, in qua vera Hominis Natura indiuisibili vinculo cū Diuinitate coniuncta sub vtero Virginis Deū apertissime cōtemplàta instituit fœlicissimá primordia nostræ Beatitatis? Cum ergo Beatorum Princeps, & Caput hac primum in Domo clarissime Deum intuitus inceperit omnibus numeris absolutissimè beatus esse, quis eam Sempiternæ fœlicitatis natalem regiam, & eiusdem in terris Sacrarium inficiabitur? Quæ cum ita sint, nullus admirationi sit locus, si diuina beneuolentia præ cæteris huic Domunculæ blandiatur, quam tot, tantisque prærogatiuis, ac titulis non vt partem Orbis terrarum, sed vt Cœli Appendicem, ipsoque Cœlo ex parte nobiliorem reputat, & peculiari quodam nomine suam agnoscit. O præclaram, ò sin-

mano conſilio, ſed diuino iudicio cuiuſcunque loci faſtigio præferendam! Tuam intrà præſtantiam dixerim, ſi te Dei Ocellum appellauerim, Diuinam quippe quaſi Pupillam obtines, vbi primum beatiſſima viſio in ipſius Auctoris beatitatis emicuit admirante plane Cœlo, & vix fieri poſſe credente, eſſe quiddam Cœlo beatius in Piceno. Neq. ſolùm tuis vlnis fortunatiſsima regio ſummam ſuarum Deliciarum credidit diuina beneuolentia, ſed publico, diuinoque teſtimonio certam, & comprobatam voluit Sanctimoniam, ac pietatem tuam. Si enim hæc intaminata Domus indignabunda ſæpius fuga declarauit, vbi ſolida non ſit pietas, ibi non poſſe conſiſtere, cum in ſinu tuo tot annos iam ſuauiſſime conquieſcat, perpetuo ſane, atq. indubitato præconio tuã pietatem, religionemque commendat. Tandem tibi gratulor Roma publicæ Virtutis Emporium, cui Principis integerrimi non magis purpura, quam ardore pietatis in Virginẽ æſtuantis exemplo, ſtudio, piaque liberalitate tanta facta eſt acceſſio cultus, ac venerationis in Auguſtiſſimam Domum; equidem cum admirabilem ſpeciem beatiſsimi Domicilij alis Angelorum volitantis per tuas olim triumphales vias aſpicio triumphantem in te videre mihi videor pietatem in Virginem, Et certè ſi ſpectauit ad Cœlum Matris Virginis Domum ad Diuinæ Sponſæ delicias reſeruare, ſpectabat ad Romam Coeli vices obeuntem in terris, tanti memoriam beneficij, ſolemni triumpho proſequi, & publica quotannis eiuſdem expreſsione reſtaurare.

FINIS.